

PLANI I MENAXHIMIT I BASENIT UJOR ERZEN

Shtojca Teknike XII (Konsultimi Publik)

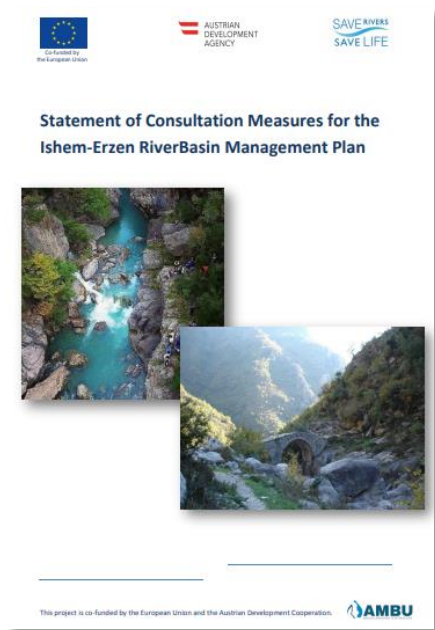
Masat Kryesore të Konsultimit për Basenin Ujor të Erzenit

1.1.1 Deklarata e Konsultimit

Deklarata e Konsultimit për PMBU-në e Erzenit u lëshua nga AMBU në tetor të 2019-s dhe u postua në faqen e internetit të AMBU për t'u vënë në dispozicion të publikut.¹ Për shkak të kufizimeve në burime e kapacitete, ky Dokument nuk u arrit të publikohej në përputhje me rregullin tre vjeçar (synimi ishte janari i 2019-s).

1.1.2 Përmbledhja e Çështjeve të Rëndësishme të Menaxhimit të Ujërave (PÇRMU)

Dokumenti u publikua në faqen e internetit të AMBU-së në maj të 2020-s (synimi ishte Janari 2020). Për shkak të kufizimeve në burime e kapacitete, si dhe pandemisë së COVID-19, ky Dokument nuk u arrit të publikohej në përputhje me rregullin tre vjeçar (synimi ishte janari i 2020-s).

Hartimi i Dokumentit u nda në dy faza:

- i) drafti iu shpërnda për komente disa institucioneve ("Grupi Ekspert"), për t'u siguruar që përmbajtja e PÇRMU-së t'i përfaqësojë si duhet çështjet kryesore që prekin basenin ujor. Lista e kontribuesve përmbledhet në Shtojcën Teknike XII.
- ii) PÇRMU-ja përfundimtare u publikua në faqen e AMBU-t në maj të 2020-s, për konsultime në shkallë të gjerë. PÇRMU-ja nuk është dokument teknik, por shërben për t'i paraqitur publikut të gjerë dhe grupeve të interesit një tablo të përgjithshme të mangësive dhe problemeve kryesore që lidhen me ujërat, të cilat duhen trajtuar për të mbrojtur ekosistemet dhe burimet e çmuara ujore, si dhe për të siguruar cilësinë dhe sasinë e qëndrueshme të burimeve ujore në plan afatgjatë.

PÇRMU-ja duhet të jetë po aq informuese sa të stimulojë përgjigje dhe reagime nga një larmi palësh të interesuara. PÇRMU-ja është strukturuar sipas disa temave lehtësisht të

dallueshme, përmbledhur në Tabelën 1-2. Në këtë dokument, AMBU sugjeron masat e mundshme menaxheriale dhe operacionale për zbutjen e praktikave të paqëndrueshme dhe dëmtoese të përdorimit të burimeve ujore.

Komentet gjatë konsultimit dhe përmbledhja se si këto pikëpamje janë marrë në konsideratë në Programin e Masave në PMBU, paraqiten në Shtojcën Teknike XII.

1.1.3 Drafti i Planit të Menaxhimit të Basenit Ujor

Raporti (draft) i PMBU-së u publikua në faqen e AMBU-t në Qershor të vitit 2022-shit. Periudha e konsultimit do të zgjas 6-muaj. Komentet gjatë konsultimit dhe përmbledhja se si këto pikëpamje janë marrë në konsideratë në Programin e Masave në PMBU, paraqiten në Shtojcën Teknike XII.

1.1.4 Takime me publikun, Fushata Prezantimi dhe Trajnime

Përgatitja e PMBU-së kërkon një seri hapash dhe veprimtaritë në formë workshop-i/trajnimi strukturoren sipas këtyre hapave. Hapat janë këto:

- Fillimi i procesit të PMBU-së
- Karakterizimi
- Vlerësimi i Presionit-Ndikimit

¹ <http://www.ambu.gov.al/wp-content/uploads/2019/10/190521-VS-Draft-Statement-of-Proposed-Consultation-Measures-for-the-Ishem.pdf>

- Zonat e mbrojtura
- Vlerësimi i monitorimit
- Objektivat mjedisore
- Vlerësimi ekonomik
- Programi i masave
- Plani i Menaxhimit të Baseneve Ujore
- Konsultimi

Këto hapa mbështeten në DKU-në e BE-së dhe në Strategjinë e BE-së për Zbatimin e Përbashkët të DKU-së, që shoqërohen nga një seri dokumentesh udhëzuese.

Krahas moduleve që lidhen drejtpërdrejt me procesin e PMBU-së, janë zhvilluar edhe disa module për sfondin e përgjithshëm, transpozimin ligjor dhe zbatimin pas PMBU-së.

Çdo modul përmban disa aktivitete (trajtime, workshop-e, shembuj praktikë, punë në terren, trajnim në vendin e punës) në varësi të modulit. Zbatimi i të gjitha aktiviteteve të parashikuara mund të zgjasë disa muaj, pasi është në vijim të progresit të punës me procesin e PMBU-së.

Produkti i procesit të PMBU-së është vetë PMBU-ja, që përfshin 10 seksione kyçe.

Çdo modul workshop-i/trajnimi lidhet dhe mbështet drejtpërdrejt të paktën një seksion të PMBU-së, madje me raste mbështet më tepër se një.

Pjesëmarrja në veprimtari të ndryshme workshop-i/trajnimi duhet të përfshijë të gjitha institucionet e përfshira në përgatitjen e PMBU-së, si AMBU, apo institucione të tjera të përfshira drejtpërdrejt ose tërthorazi, si Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM).

Në këtë kuadër është miratuar Urdhëri i Kryeministrit Nr. 32 datë 01.03.2021 për “Ngritjen dhe funksionimin e grupeve ndër-institucionale të punës për përgatitjen e planeve të menaxhimit të baseneve ujore Mat, Ishëm dhe Erzen”. Me qëllim zhvillimin e një diskutimi të hapur mbi hapat e ndjekur dhe në funksion të përgatitjes së planeve të menaxhimit të baseneve ujore të sipërpervendura, vijimi i punës deri në hartimin e projekt planeve, AMBU së bashku me ekspertët kombëtare dhe ndërkombëtare të kontraktuar nga projekti “Mbështetja e BE-së për menaxhimin e integruar të ujit në Shqipëri” kanë zhvilluar gjatë vitit 2021 4 (katër) takime me përfaqësuesit e GNP-së.

Janë organizuar dhe drejtuar mbledhjet e takimeve të zhvilluara me përfaqësuesit e zgjedhur nga institucionet e përmendura në pikën numër 4 të Urdhrit të Kryeministrit. Institucionet e përfaqësuara në këtë grup pune janë Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, Shërbimi Gjeologjik Shqiptar, Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile, Agjencia Kombëtare e Mjedisit, Agjencia Kombëtare e Ujësjellës-Kanalizimeve dhe Infrastrukturës së Mbetjeve, Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura, Instituti i Shëndetit Publik, Instituti i Statistikave, Zyra e Administrimit të Basenit Ujor Mat, Ishëm, Erzen dhe Zyrat e Administratave Rajonale të Zonave të Mbrojtura të Tiranës, Durrësit dhe Lezhës.

Mbledhjet e takimeve që janë zhvilluar përgjatë vitit 2021, kanë patur në fokus shpërndarjen e materialeve të draft-planeve për basenet Mat, Ishëm dhe Erzen tek përfaqësuesit e grupit për të marr komentet dhe kontributet e tyre për kapitujt e diskutuar. Këto materiale janë dërguar nëpërmjet postës elektronike dhe gjithashtu janë mbledhur edhe komentet e dhëna nga secili prej përfaqësuesve.

Janë realizuar 4 (katër) mbledhje, ku mbledhja e :

- Takimit të Parë është mbajtur në datën 28.5.2021;
- Takimit të Dytë është mbajtur në datën 23.6.2021;

- Takimit të Tretë është mbajtur në datën 23.7.2021;
- Takimit të Katërt është mbajtur në datën 27.9.2021.

Mbledhjet e takimeve janë mbajtur në formatin hibrid, me pjesëmarrje të kufizuar në numër personash në sallë dhe nëpërmjet platformave online, për të respektuar rregullat e vendosura nga Komiteti Teknik i Ekspertëve për shëndetin. Gjithashtu edhe për të lehtësuar mënyrën e përfshirjes së përfaqësuesve të grupit në çdo takim të mbajtur.

1.1.5 Plani Përfundimtar i Menaxhimit të Baseneve Ujore

PMBU-ja përfundimtare u publikua në faqen e internetit të AMBU-t në Qershor të 2022-shit. Programi i Masave, i parashtruar në PMBU (Kapitulli 13) është produkti kryesor që synon arritjen e objektivave mjedisore në basenin ujqor, sikurse përcaktohet në Kreun 3 të këtij dokumenti. PiM-ja duhet përfshirë në plan brenda periudhës 2022-2027 dhe në kuadër të legjislacionit kombëtar, masat duhen konsideruar si të detyrueshme me ligj për autoritetet e përcaktuara pas miratimit të PMBU.

Periudha e dytë e konsultimeve publike përfundoi në Tetor 2022 dhe u shoqërua gjithashtu me procesin e hartimit të Raportit të Vlerësimit Strategjik Mjedisor.

Gjatë kësaj periudhe ka pasur takime me përfaqësues të grupit të punës ndërinstytucionale, me përfaqësues nga organizata të ndryshme joqeveritare dhe me Këshillin e Basenit Ujqor. Drafti i planit u shpërnda për konsultim dhe mbledhje mendimesh në institucionet e linjës, duke ndjekur rrugën e procedurës institucionale.

Ka pasur edhe kontribute nga ekspertë të fushave të ndryshme, të fokusuara kryesisht në programin e masave. Këto ndryshime u pasqyruan në Planin përfundimtar të Menaxhimit të Basenit Ujqor për lumin Erzen.

Tabela 1-2 – Përgjigjet nga Grupi i Ekspertëve të Konsultimeve të PMBU-së

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
1	Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile	Seksioni 7.2 +Tabela 7.1	n/a	Për lumin Ishëm, gjatë reshjeve, vërshimet janë gjithmonë të pranishme, në tokat bujqësore (zona e Bubqit). Në Fushë-Krujë janë bërë disa investime në infrastrukturë, por përmbytjet janë sërish të pranishme nga reshjet e shkaktuara përgjatë lumit Zezë.	Prefekti i Durrësit bashkëpunon gjithmonë me Agjencinë Kombëtare të Mbrojtjes Civile gjatë përmbytjeve. Nëpërmjet këtij bashkëpunimi, popullata në rrezik informohet për të mbrojtur jetën e tyre, pasuritë e paluajtshme dhe kafshët. Mungesa e ndërhyrjeve nga komuna; Mungesa e projekteve për ndërhyrje dhe investime; Mungesa e burimeve financiare.
2	Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	Seksioni 4 - Ndryshimet klimatike dhe burimet ujore Teksti	Burimet ujore janë në formën e burimeve natyrore, lumenjve, liqeneve dhe ujërave nëntokësore. Furnizimi me ujë sigurohet më së shumti nëpërmjet burimeve natyrore dhe burimeve ujore nëntokësore, me përjashtim të dy rasteve: zona e urbanizuar në Tiranë që furnizohet nga një burim uji sipërfaqësor në Digën e Bovillës me një rezervuar artificial (që kërkohet trajtim) dhe zona turistike e Kavajës e cila gjatë sezonit të verës furnizohet nëpërmjet liqenit të vogël artificial të Maskurit ku krijohet një rezervuar uji sipërfaqësor (kërkohet trajtim). Shërbimet e ujësjellësit në zonë: Sh.a. MB Tiranë; Sh.a.UK Durrës, Sh.a UK Kavajë, Sh.a.UK Rogozhine, Sh.a.UK Shijak, Sh.a.UK Krujë, Sh.a.UK Vorë. Aktualisht, Ministria po përgatit draft VKM-në për miratimin e Strategjisë Kombëtare të		

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
			Ujësjellës Kanalizimeve 2020-2030 e cila duhet të merret parasysh gjatë përgatitjes së Planit të Menaxhimit.		
		Seksioni 4.2 +Tabela 4.1	n/a	Dallime të mëdha midis ndërmarrjeve të ujit. Niveli i humbjeve të ujit është i lartë në shumicën e tyre. Konkretisht, për Tiranën, Durrësin dhe shoqëritë e tjera AKUM disponon bazën e të dhënave me të gjitha informacionet në lidhje me këtë Plan Menaxhimi.	Objektivat specifike në Draft Strategjinë për Ujësjellës Kanalizime 2020-2030: - Ulja e humbjeve të ujit - Niveli i matur i konsumit të ujit i shprehur në numër. të lidhjeve - Niveli i ujit të prodhuar i shprehur në numër të matësve të ujit - Niveli i matjeve sezonale i shprehur në numër të matësve të ujit - Ulja e humbjeve teknike
		Seksioni 6.2 +Tabela 6.1	n/a	Ligji nr. 81/2017 "Për Zonat e Mbrojtura" saktëson se identifikimi dhe administrimi i zonave të mbrojtura do të bëhet në vijim të planeve specifike për zonat e mbrojtura dhe planit për administrimin e rrjetit ekologjik në vend, së bashku me dokumente të tjera strategjike në fushën e mbrojtjes së natyrës.	Ndërmarrjet e ujësjellësit duhet të identifikojnë zonat e mbrojtura gjatë procesit të inventarizimit të aseteve.
		Seksioni 10.2 +Tabela 10.1	n/a	Një nga çështjet kyçe të ngritura nga ERRU (Rregullorja) në lidhje me lejimin e shoqërive të ujësjellësit është gjithashtu nevoja që çdo shoqëri të marrë Aktin e Miratimit të Higjienës, të nxjerrë nga Inspektorati Shtetëror i Shëndetësisë. Marrja e këtij dokumenti është mjaft sfiduese dhe e shoqëruar me shumë vështirësi, ndaj bëhet pengesë për shoqëritë e ujësjellësit kur aplikojnë për leje pranë ERRU.	Legjislacioni në fuqi dhe aktet nënligjore përkatëse ndonjëherë nuk janë të qarta – nevojitet një rishikim për të mbështetur ndërmarrjet e ujësjellësit kur aplikojnë për të marrë Aktin e Miratimit për Higjienën.

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
		Seksioni 11.2 +Tabela 11.1	n/a	ITUNU Tiranë është në ndërtim e sipër për t'u vendosur në zonën e Kasharit.	Objektivat specifike janë përcaktuar në draft strategjinë për ujësjellës kanalizime 2020-2030 si: - Rritja e % e popullsisë së lidhur me impiantin e trajtimit; - Planet për sigurinë e ujit janë përgatitur dhe finalizuar për të gjitha shoqëritë e licencuara të ujësjellësit.
3	Universiteti i Tiranës – Fakulteti i Shkencave të Natyrës	Seksioni 4 - Ndryshimet klimatike dhe burimet ujore Teksti		Në ditët e sotme, institucionet përgjegjëse për ndryshimet klimatike në vend nuk janë aq të njohura ndër të tjera. Edhe nëse ka ndonjë përgjegjës, nuk është e qartë metodologjia e përdorur për vlerësimin e ndryshimeve klimatike, deri në çfarë mase janë përhapur ato. Nuk ka asnjë informacion në lidhje me të dhënat analitike të matura.	
		Seksioni 4.2 +Tabela 4.1		Institucione të mundshme përgjegjëse mund të jenë AKM, IGJEO, departamente të tjera në kuadër të Universitetit të Tiranës dhe Universiteti Politeknik i Tiranës. Detyrat dhe përgjegjësitë nuk janë të qarta mes tyre, koordinimi nuk është në nivelin e duhur. Ka mungesë stafi, mungesë fondesh, mungesë kualifikimi të vazhdueshëm dhe laboratorët në dispozicion nuk janë të mjaftueshëm / mungojnë pajisjet për të siguruar frekuencën dhe besueshmërinë e të dhënave.	Të identifikohen/njohin të gjitha institucionet përgjegjëse për vlerësimin e ndryshimeve klimatike. Të qartësojë metodologjinë përkatëse për vlerësimin e ndryshimeve klimatike, shpeshhtësinë në kohë dhe mbulimin. Sigurimi me pajisje për stafin. Sigurimi i pajisjeve për laboratorët. Kualifikim i stafit me metoda standarde, të fundit.

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
					Të identifikojnë buxhetin për mbështetje në bazë të prioritetit për të dhënat. Të dhënat analitike të matura të jenë të arritshme, në format elektronik, në faqen e internetit të institucioneve përgjegjëse. Një fakt i rëndësishëm do të ishte ngritja e institucioneve përkatëse të ngjashme me ish-institutin hidrometeorologjik. IGJEO nuk është në gjendje të përmbushë të gjitha kërkesat; organizimi është i nevojshëm dhe rekomandohet pavarësia.
		Seksioni 5 – Të dhënat dhe monitorimi i sistemeve hidrometeorologjike Teksti		Nuk është e qartë se cilat institucione janë përgjegjëse për monitorimin hidrometeorologjik. Nuk ka informacion të qartë në lidhje me matjet e të dhënave analitike.	n/a
		Seksioni 5.2 + Tabela 5.1		IGJEO, departamente të tjera në kuadër të Universitetit të Tiranës dhe Universitetit Politeknik të Tiranës, institucionet e mundshme përgjegjëse për këtë çështje. Detyrat dhe përgjegjësitë nuk janë të qarta mes tyre, koordinimi nuk është në nivelin e duhur. Ka mungesë stafi, mungesë fondesh, mungesë kualifikimi të vazhdueshëm dhe laboratorët në dispozicion nuk janë të mjaftueshëm / mungojnë pajisjet për të	Nevoja që të gjitha institucionet e përmendura më lart të jenë të njohura me këtë çështje. Nevoja për njohjen e të gjitha praktikave më të mira për mbrojtjen e dunave bregdetare duke filluar nga ndërhyrjet hidroteknike përgjatë vijës bregdetare nën kërcënimin e erozionit deri në parandalimin e ndërtimeve mbi duna, e deri te masat

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
				siguruar frekuencën dhe besueshmërinë e të dhënave.	e tjera që lidhen me pyllëzimin e dunave të braktisura.
		Seksioni 6 – Zonat e mbrojtura dhe ekosistemet ujore Teksti		Disa zona të mbrojtura në këtë basen ujor: - Parku Kombëtar i Dajtit - Parku Kombëtar i Qafshamës - Mali me Gropa-Bize-Martanesh Peisazh - Rezervuari i menaxhuar Patok-Fushekuqe-Ishem Disa monumente natyrore	
		Seksioni 6.2 + Tabela 6.1		Këto zona kanë vlera natyrore dhe biologjike. Kjo ka të bëjë me mbrojtjen e pyjeve dhe shkurreve, specieve të rralla dhe atyre në rrezik, rendimentit të bimëve mjekësore, mbrojtjes së faunës, shpendëve dhe kafshëve, etj. Është gjithashtu e rëndësishme të përmendim këtu kullotat për t'u mbrojtur nga zjarret. Cilësia e ujit të përrrenjve që kryqëzohen në këto zona është veçanërisht e rrezikuar në pjesët e poshtme të Ishmit dhe deltës së tij në rezervuarin e menaxhuar Patok-Fushëkuqe-Ishëm.	Zbatimi dhe kualifikimi i stafit të zyrave vendore për zonat e mbrojtura. Vëmendje t'i kushtohet ndërtimeve, rrugëve të cilat duhet të jenë ekologjikisht të pranueshme. Vëmendje ndaj vizitorëve në të gjitha këto hapësira në veçanti ndaj përdorimit të drurit, bimëve mjekësore që i përkasin edhe listës së kuqe. Vëmendje duhet t'i kushtohet kufizimeve të gjuetisë dhe zonave të lejuara. Vëmendje duhet kushtuar përdorimit të parregullt të ujërave, duke dëmtuar cilësinë e tyre. Kujdes ndaj zjarreve, bagëtive etj. Zyrat përkatëse vendore për menaxhimin e zonave të mbrojtura duhet të bashkëpunojnë fuqishëm

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
					me pushtetin vendor dhe palët e tjera të interesuara.
		Seksioni 7 – Përmbytjet dhe thatësitrat Teksti		Zona është gjithmonë nën presionin e reshjeve të parregullta dhe përmbytjeve me ndikime në jetë, bujqësi dhe shërbime të tjera. Kjo shtohet edhe nga urbanizimi. Dëmtimi i dukshëm i florës, pyjeve dhe shkurreve si dhe hapësirave të tjera të gjelbra në zonat urbane bën që reshjet të rrjedhin drejtpërdrejt në lumenj, duke rritur kështu nivelet e ujit përtej brigjeve. Ngrohja globale ka rritur temperaturat e larta kryesisht gjatë periudhës së verës dhe zjarret në pyje nuk janë më një ngjarje e rrallë.	
		Seksioni 7.2 + Tabela 7.1		Është shumë e rëndësishme që institucionet përgjegjëse për monitorimin hidrometeorologjik, për informimin e vazhdueshëm të statusit, mbulimit dhe frekuencës së duhur së bashku me besueshmërinë e informacionit. Çështja më e rëndësishme është roli i pushtetit vendor në marrjen e masave të duhura për urbanizimin, masat mbrojtëse nga erozioni, pritat dhe përrenjtë e lumenjve, pylltaria, masat mbrojtëse nga zjarret, gjelbërimi urban, etj.	Njohja më e mirë e zonave të braktisura të gjelbëruara. Mbështetja e programeve të qëndrueshme për pyllëzimin dhe urbanizimin e gjelbër duke filluar nga programet e mbjelljes.
		Seksioni 8 - Morfologjia e lumit Teksti		Lumenjtë Ishem dhe Erzen së bashku me degët e tyre kanë cilësi shumë të mirë të ujit në pjesët e sipërme (malet) afër burimeve të tyre. Në rrjedhën e poshtme ato	

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
				shndërrohen në kanale grumbullimi të ujërave të ndotura, pranë Tiranës dhe Fushë-Krujës.	
		Seksioni 8.2 + Tabela 8.1		Këta lumenj, së bashku me rrjedhën e tyre, shërbejnë si habitate të rëndësishme; edhe afër deltat. Cilësia e ujit që shërben si korridore ekologjike është megjithatë e ulët për shkak të zonave shumë të urbanizuara ku kryqëzohen këto ujëra. Bazuar në matjet tona për lumenjtë Ishëm, Erzen, Lanë janë gjetur vlera biologjike shumë të ulëta – më të ulëtat e matura ndonjëherë në lumenjtë shqiptarë. Brigjet e lumenjve shërbejnë si vendgrumbullime për industrinë, bujqësinë dhe zonat urbane. Prandaj, peizazhi i krijuar nga këta lumenj dhe cilësia e ujit në zonat afër Tiranës dhe Fushë-Krujës janë më të rrallët në Evropë.	Trajtimi i ujërave të ndotura është një sfidë për pushtetet vendore përkatëse në këtë rajon. Menaxhimi dhe trajtimi i mbetjeve të ngurta është një sfidë për pushtetet vendore në këtë rajon. Pastrimi i brigjeve të lumenjve, mjedisi i shëndetshëm dhe shndërrimi i tyre në zona rekreative është një sfidë për pushtetet vendore në rajon. Është shumë i rëndësishëm këtu sistemi i menaxhimit të mbetjeve, si për mbetjet e ngurta ashtu edhe për ujërat e ndotura, monitorimi i rregullt.
		Seksioni 9 - Teksti i rrjedhës mjedisore		Brenda basenit të lumit ka përdorim të gjerë të ujërave për pije, vaditje në rezervuarin e Bovillës, prodhim hidroenergjetik, burimi Snenmeri dhe burimi Erzen.	
		Seksioni 9.2 + Tabela 9.1		Në të gjitha këto raste nuk duhet neglizhuar prurja ekologjike. Duhet të monitorohet rregullisht për të mbajtur nën normë për të shpëtuar funksionet e tjera që ofrojnë lumenjtë, duke qenë për biotën, nevojat e burimeve ujore nëntokësore, nevojat për ujitje, përmirësimin e klimës së bashku me	Është shumë e rëndësishme këtu përgatitja, një shkallë shumë profesionale, për vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe cilësinë e lejeve mjedisore, nën mbikëqyrjen e AKM. Është një zbatim shumë i rëndësishëm i kushteve në lejen

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
				rrjedhën e lumenjve, kontrollin e erozionit në brigje, etj.	mjedisore, nën mbikëqyrjen e inspektoratit të mjedisit dhe pushtetit vendor.
		Seksioni 12 - Teksti i digave dhe hidrocentraleve	Shih komentet nën seksionin 9.		
		Seksioni 14 - Cilësia dhe habitatet e ujërave të larjes Teksti	Shih komentet nën seksionin 4.		
		Seksioni 15 - Rritja e nivelit të detit, erozioni, rreziku nga përmbytjet Teksti	Shih komentet nën seksionin 4 dhe 7.		
4	ERRU – Rregullator i Ujit	Seksioni 6.2 + Tabela 6.1	n/a	Mungesa e mbrojtjes së burimeve ujore	Inspektorati Shtetëror i Shëndetësisë ka një kriter kryesor për nxjerrjen e Aktit të Miratimit për Higjienën. Izolimi/përcaktimi i burimeve ujore që i përkasin baseneve ujore si rezervuari i Bovillës, mbrojtja dhe izolimi nga faktorët e jashtëm të ndotjes.
		Seksioni 7.2 + Tabela 7.1	Pajtohu me shembujt e dhënë në tekst.		
		Seksioni 8.2 +Tabela 8.1	Pajtohu me shembujt e dhënë në tekst.	Përmirësimi i sistemeve të monitorimit të kanalizimeve nga ujësjellësit që i përkasin këtij baseni ujqor.	n/a

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
		Seksioni 9.2 +Tabela 9.1	Pajtohu me shembujt e dhënë në tekst.		
		Seksioni 10.2 + Tabela 10.1	n/a	Shfrytëzimi i parregullt i burimeve ujore nga ndërmarrjet e ujësjellësit si dhe nga kompanitë private për ujin e ambalazhuar.	Detyrim për të gjitha shoqëritë e ujësjellësit për të instaluar ujëmatës në burim dhe pagesa për sasinë e ujit të përdorur. Reduktimi i humbjeve të ujit nga ndërmarrjet e ujësjellësit në një mënyrë për të reduktuar mbiproduhimin.
		Seksioni 11.2 + Tabela 11.1	n/a	Shkarkimi i ujërave të ndotura (urbane dhe industriale) të patrajuara, në mjedisin ujor marrës.	Impianti i trajtimit të ujërave të ndotura në Tiranë Trajtimi i ujërave të ndotura (industriale) për të gjitha industritë/fabrikat në varësi të bashkisë së Tiranës Trajtimi i ujërave të ndotura (urbane dhe industriale) dhe arritja e parametrave të pranueshëm për trupat ujorë marrës.
		Seksioni 13.2 +Tabela 13.1	n/a	Përdorimi i parregullt i burimeve ujore nëntokësore	AKM duhet të marrë masa për shoqëritë e ujësjellësit apo shoqëritë e tjera që përdorin ujërat nëntokësore, për të respektuar kriteret përkatëse për nxjerrjen e ujit. Marrja e lejeve përkatëse për hapjen e puseve. Pagesa e rregullt e ujërave nëntokësore të përdorura.

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
			n/a	Ndotja e burimeve ujore nëntokësore	AKM duhet të marrë masa për të kontrolluar parametrat e shkarkimit të ujërave të ndotura të prodhuara nga kompani dhe industri të ndryshme
5	Universiteti Politeknik i Tiranës – Fakulteti i Inxhinierisë së Ndërtimit	Seksioni 1.4 Tabela 1.1 Çështjet kryesore	Mjedisi – Të dhënat dhe monitorimi hidrometeorologjik	Mungesa e të dhënave lidhur me reshjet nga institucionet përgjegjëse; krijon vështirësi për të studiuar fenomenet apo probleme të tjera hidraulike klimatike si bilanci i ujit, përmbytjet nga lumenjtë apo rrjedhat e ujit, si dhe reshjet në zonat urbane.	n/a
			Mjedisi – përmbytjet dhe thatësitat	Mungesa e një studimi për divergjencën e përmbytjeve urbane nga reshjet dhe gjithashtu zhvillimi i sistemeve alternative të administrimit.	n/a
			Përdorimi i ujit – leje për nxjerrjen dhe nxjerrjen	Përditësimi i sistemit të furnizimit me ujë posaçërisht për rrjetin e shpërndarjes	n/a
			Përdorimi i ujit - shkarkimi i ujit, ndotja e ujit, leja e shkarkimit	Zhvillimi i sistemeve alternative të administrimit.	n/a
			Përdorimi i ujit – përdorimi, mbrojtja dhe monitorimi i ujërave nëntokësore	Mungesa e studimeve të tilla si përmbytjet e mëdha për detin gjatë ngjarjeve ekstreme të reshjeve	n/a
6	Agjencia për Planifikimin e Territorit dhe Hapësirës	Çështje e Re Propozuar Nr. 16 Planifikimi i territorit në zonën e studimit	Seksioni 16.1 - Situata aktuale Nivel kombëtar - Një plan i përgjithshëm për territorin - Një plan i integruar ndërsektorial për zonën ekonomike Tiranë-Durrës - Ndërsektoriale e integruar për bregdetin Në nivel lokal - Plani i përgjithshëm i territorit për bashkinë Krujë;	n/a	n/a

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
			- Plani i përgjithshëm i territorit për bashkinë e Durrësit; - Plani i përgjithshëm i territorit për bashkinë Vorë; - Plani i përgjithshëm i territorit për bashkinë e Tiranës; - Plani i Përgjithshëm i territorit për bashkinë Kavajë; - Plani i përgjithshëm i territorit për bashkinë Rrogozhinë; - Plani i përgjithshëm i territorit për bashkinë Peqin (nëse përfshihet në zonën e studimit); - Plani i përgjithshëm i territorit për bashkinë Elbasan (nëse përfshihet në zonën e studimit). Neni 16.2 Planifikimi		
7	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit			n/a	
8	Ministria e Shendetesise			n/a	
9	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural			n/a	
10	OJQ-të (REC-Albania, ECO-Albania)			n/a	
11	Agjencia Kombëtare e Zonave të			n/a	

Nr.	Institucioni	Seksioni / Tabela	Të dhëna për kapitujt përkatës	Çështjet e mundshme	Përgjigje për adresimin e çështjes
	Mbrojtura (AKZM)				
12	Agjencia për Ujësjetillës Kanalizime dhe Menaxhimin e Mbetjeve (AKUM)			n/a	
13	Shërbimi Gjeologjik Shqiptar (SHGJSH)			n/a	
14	Agjencia Shtetërore për Informacionin Gjeo Hapësinor (ASIG)			n/a	
15	Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore (AKBN)			n/a	
16	Zyra e Administrimit të Baseneve Ujore (ZABU)			n/a	

